

UNIVERSITATEA *TRANSILVANIA* DIN BRAȘOV
FACULTATEA DE PSIHOLOGIE ȘI ȘTIINȚELE
EDUCAȚIEI

Prof.univ.dr. Toader PĂLĂȘAN
Conf.univ.dr. Mihaela VOINEA

GHID PENTRU PRACTICA PEDAGOGICĂ

Brașov, 2015

CUPRINS

Argument

Cerințe minimale ale practicii pedagogice nivel I

Cerințe minimale ale practicii pedagogice nivel II

Partea I

I. Fundamente teoretice ale practicii pedagogice

I.1. Competențe specifice

I.2. Categorii de activități de practică pedagogică

I.3. Tipuri de practică pedagogică

I.4. Ce (cine) este un cadru didactic competent?

1.5. Produsele curriculare

1.6. Structura programei

1.7. . Proiectarea didactică

Partea a II-a

II. Elemente aplicative ale practicii pedagogice

II. 1. Instrumente destinate observării comportamentului didactic

II. 2. Cerințe minimale ale practicii pedagogice.

II. 3. Criterii de evaluare/ autoevaluare a practicii pedagogice a studentului/ cursantului.

II. 4 Bilanțul mentorilor

BIBLIOGRAFIE

Argument,

Practica pedagogică este o disciplină pedagogică obligatorie, care asigură într-o proporție importantă formarea competențelor fundamentale pentru exercitarea profesiei didactice. De aceea numărul de ore alocat acestei discipline, în cele două semestre, este mai mare decât cel pentru oricare disciplină din modulul pedagogic. Pe de altă parte, mediul școlar și expertiza profesorilor - mentori de practică generează o raportare mai responsabilă a studenților la sarcinile și responsabilitățile pe care un cadru didactic le asumă.

Temeiul juridic al practicii pedagogice a studenților este stipulat în: *Regulament privind cadrul general de organizare și desfășurare a practicii studenților pentru ciclul de licență*, în *Metodologia de organizare a programelor de formare psihopedagogică în vederea certificării competențelor pentru profesia didactică*, ambele aprobate de Senatul Universității Transilvania în 28.09.2012 și *Regulamentul de organizare și funcționare a practicii pedagogice*, elaborat pe baza prevederilor din O.M. nr. 4316/2008, de către Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic din Universitatea Transilvania. Evidențiem, în extras, câteva precizări referitoare la practica pedagogică a studenților și la tipurile de activități din cadrul acesteia:

- a) activități de observare și de familiarizare cu desfășurarea procesului instructiv-educativ din unitățile de învățământ;
- b) activități de cunoaștere și caracterizare psihopedagogică a elevilor;
- c) activități de planificare și proiectare a procesului de predare și învățare;
- d) activități didactice efective, constând în proiectarea, evaluarea și realizarea lecțiilor (a unităților de învățare), finalizate prin susținerea unei lecții de probă;
- e) activități de cunoaștere a problemelor specifice ale managementului instituțiilor de învățământ.”

Ghidul de față a fost elaborat în intenția de a asigura o temeinică cunoaștere necesară formării de calitate a competențelor didactice (de proiectare, organizare, desfășurare și realizare a activităților didactice, evaluare), precum și a unor competențe pedagogice care se materializează în formarea și dezvoltarea unor atitudini pozitive și responsabile față de elevi,

față de părinți, față de comunitate, față de colegi și față de propria dezvoltare socioprofesională.

În prima parte, predominant informativă, sunt prezentate documentele curriculare pe care un cadru didactic trebuie să le studieze (indiferent de experiența la catedră), să le analizeze și să le transpună în documente curriculare personalizate (programări/planificări pe diferite intervale de timp). Considerăm că debutul studenților în activitatea practică în această fază de formare profesională trebuie sprijinit prin reactualizarea cunoștințelor pe care le-au parcurs în ciclul de licență. Este motivul pentru care am sintetizat elementele principale pe care le-au parcurs la *disciplinele* din modulul pedagogic (*psihologia educațională, teoria și metodologia curriculumului, teoria și metodologia instruirii, teoria și metodologia evaluării, managementul clase de elevi, didactica specialității, instruire asistată de calculator, practica pedagogică din învățământul obligatoriu*). De asemenea, cea mai mare parte din instrumentele de lucru prezentate în acest ghid vor fi valorificate și în portofoliul de evaluare finală pe care absolvenții îl vor realiza și prezenta în cadrul examenului final. Numai după promovarea acestui examen se eliberează Certificatul de absolvire a studiilor psihopedagogice.

În partea a doua sunt prezentate câteva instrumente care să sprijine atât studenții, cât și profesorii - mentori pentru realizarea de calitate a atribuțiilor și pentru sistematizarea diversității de date și informații pe care aceștia le colectează în stagiile de practică din cele două semestre. Instrumentele din acest ghid pot fi utilizate integral sau selectiv în funcție de contextul educațional sau de opțiunile profesorului – mentor. Menționăm că instrumentele din acest ghid au fost preluate din lucrări ale cadrelor didactice din facultatea noastră (prof. univ. dr. Stan Panțuru, prof. univ. dr. Rodica Mariana Niculescu, prof. univ. dr. Toader Pălășan, prof. univ. dr. Mariana Norel, conf. univ. dr. Liviu Plugaru, conf. univ. dr. Mihaela Voinea), precum și din literatura de specialitate (a se vedea bibliografia).

Cerințe minimale ale practicii pedagogice- Nivel I

Studentii sunt obligați să realizeze toate activitățile și toate tipurile de practică (documentare, observativă, activă). Rezultatele acestei activități se vor materializa în următoarele „piese” care alcătuiesc **portofoliul de practică** al studentului:

- Completarea a minim trei fișe/grile diferite de observare a unor comportamente didactice;
- Susținerea a două activități didactice;
- Evaluarea unei activități didactice susținută de un coleg;
- Autoevaluarea activității de practică desfășurate.
- O sinteză cuprinzând aprecieri referitoare la toate tipurile de practică menționate.
- Alte cerințe, se stabilesc de către mentorul de practică și se comunică studenților în timp util.

Criterii de evaluare/ autoevaluare a practicii pedagogice a studentului/ cursantului.

- completarea corectă și completă a portofoliului de practică;
- utilizarea adecvată a instrumentelor de cunoaștere a elevilor/ a comportamentului didactic/ culturii organizaționale;
- organizarea portofoliului: logica organizării, corectitudinea pieselor, originalitatea;
- atitudinea și comportamentul studentului pe întreaga perioadă a practicii;
- alte criterii se stabilesc de către mentorul de practică și se comunică studenților în timp util.

Ponderea acestor criterii în evaluarea finală o stabilește mentorul de practică în colaborare cu coordonatorul de practică al fiecărei specializări.

Cerințe minimale ale practicii pedagogice- Nivel II

A. Cerințe minimale ale practicii pedagogice în învățământul *secundar superior*

Studentii sunt obligați să realizeze toate activitățile și toate tipurile de practică (de documentare, observativă, activă). Rezultatele acestei activități se vor materializa în următoarele „piese” care alcătuiesc **portofoliul de practică** al studentului:

- Completarea a minim trei fișe/grile diferite de observare a unor comportamente didactice;
- Susținerea a două activități didactice;
- Evaluarea unei activități didactice susținută de un coleg;
- Autoevaluarea activității de practică desfășurate;
- O sinteză cuprinzând aprecieri referitoare la toate tipurile de practică menționate;
- Alte cerințe, se stabilesc de către mentorul de practică și se comunică studenților în timp util.

Criterii de evaluare/ autoevaluare a practicii pedagogice a studentului/ cursantului.

- completarea corectă și completă a portofoliului de practică;
- utilizarea adecvată a instrumentelor de cunoaștere a elevilor/ a comportamentului didactic/ culturii organizaționale;
- organizarea portofoliului: logica organizării, corectitudinea pieselor, originalitatea;
- atitudinea și comportamentul studentului pe întreaga perioadă a practicii;
- alte criterii se stabilesc de către mentorul de practică și se comunică studenților în timp util.

Ponderea acestor criterii în evaluarea finală o stabilește mentorul de practică în colaborare cu coordonatorul de practică al fiecărei specializări.

B. Cerințe minimale ale practicii pedagogice *pentru învățământul superior*

Rezultatele activității de practică pedagogică în învățământul superior se vor materializa în următoarele „piese” care alcătuiesc **portofoliul de practică** al studentului:

1. Fișa unei discipline de specialitate care face parte din programul de studii (licență sau masterat);

2. Proiectul unei activități de seminar pe care studentul a ținut-o;

3. O grilă de observație pentru un seminar ținute de un profesor sau de un coleg de aceeași specialitate;

4. Fișa de apreciere a activității practice desfășurate de student ;

5. Organigrama structurală/funcțională a unității de învățământ/ facultății (să rezulte și ce comisii metodice sunt la nivelul școlii);

6. Un proiect de cercetare pedagogică pe o problemă pe care dvs. o considerați importantă din perspectiva relației profesori - elevi/studenți **sau** pe o problemă prioritară a școlii în care ați efectuat practica pedagogică.

7. Un text argumentativ (de o pagină A4) **referitor la specificul predării-învățării în învățământul superior.**

Studenții care sunt încadrați în învățământul secundar vor aduce o **adeverință**, conform modelului de mai jos:

ANTET.....

Nr.....din.....

ADEVERINȚĂ

Prin prezenta, adeverim că domnul/doamna ....., cu specializarea .....este încadrat în unitatea noastră ca profesor și are în norma de încadrare ore la clasele de liceu/școală postliceală. În acest an școlar a fost asistat la un nr. de.....ore și a fost apreciat prin calificativul..... sau prin nota.....

Totodată, menționăm că a desfășurat și **activități de perfecționare** pedagogică prin participarea la **ședințele comisiei metodice** de specialitate și la **proiecte educaționale** desfășurate în unitatea noastră sau la care unitatea noastră este partener (se precizează denumirea proiectelor și ce funcție a avut în fiecare proiect.....).

Alte responsabilități pe care cadrul didactic le-a avut:.....

.....

Apreciem realizarea acestor responsabilități prin **calificativul.....**

Prezenta adeverință se eliberează pentru a-i servi titularului la Universitatea Transilvania din Brașov.

Director,

Responsabilul comisiei metodice,

.....

.....

Studentii care desfășoară activități de *practică pedagogică în unități de învățământ care nu au fost stabilite prin acordul dintre părți* (pentru care cursanții au semnat tabelul referitor la unitățile școlare pentru practică), vor face dovada efectuării practicii pedagogice printr-o adeverință, conform modelului de mai jos:

ANTET.....

Nr.....din .....

ADEVERINȚĂ

Prin prezenta, adeverim că studentul masterand ....., cu specializarea .....a participat în perioada **noiembrie 2012- februarie 2013**, la activitățile de **practică pedagogică** după cum urmează: **asistență la lecții .....ore; lecții predate .....ore; ședințe ale comisiei metodice.....ore; alte tipuri/activități de practică pedagogică (se precizează care sunt...).....ore .**

Nota pentru lecțiile predate.....

Pentru celelalte activități practicantul a fost apreciat prin **calificativul.....**

Prezenta adeverință se eliberează pentru a-i servi titularului la Universitatea Transilvania din Brașov.

Director,

Profesor/ mentor

Partea I

Fundamente teoretice ale practicii pedagogice

Sugestii pentru mentorii de practică pedagogică

Pentru a veni în sprijinul profesorilor – mentori de practică pedagogică sugerăm realizarea următoarelor activități pe durata stagiilor de practică:

- **realizarea unui instructaj verbal** al practicanților referitor la: istoricul școlii; organigrama structurală și organigrama funcțională a școlii; managementul instituției; infrastructura școlii și dotările aferente; evaluări ale școlii de diferite structuri de îndrumare și control; dinamica populației școlare și a specializărilor în care sunt pregătiți elevii; cadrele didactice și personalul paradidactic; servicii educaționale la nivelul unității școlare; performanțe și contraperformanțe din ultimii 3 ani; direcții prioritare de dezvoltare unității școlare în etapa următoare etc.;

- organizarea activității de documentare a practicanților prin facilitarea modalităților de **consultare:** a **documentelor curriculare** (planuri de învățământ și programele disciplinelor, planificări anuale, semestriale, proiecte de unități de învățare și de lecții, planificarea activității comisiei metodice de specialitate, a comisiei metodice a diriginților, a comisiei de asigurare a calității din școală); a **portofoliului profesorului** ; a **Planului de Dezvoltare Instituțională** (Planului Operațional);

- **implicarea practicanților în diferitele activități** pe care le face un cadru didactic (orar, serviciu pe școală, comisii nondisciplinare etc.);

- **programarea asistențelor la orele de specialitate;**

- **programarea susținerii lecțiilor;**

- **bilanțul stagiului de practică**

I. Fundamente teoretice ale practicii pedagogice

I.1. Competențe specifice, ce se urmăresc a fi formate prin activitățile din programa acestei discipline sunt:

- Identificarea caracteristicilor sistemului de învățământ preuniversitar și universitar prin analiza documentelor curriculare, a reglementărilor referitoare la structurile organizatorice, la modalitățile de funcționare și la managementul instituțional.
- Operarea cu informațiile de la disciplinele de specialitate și integrarea lor în analiza și interpretarea situațiilor educative specifice învățământului secundar superior, terțiar și universitar
- Proiectarea, conducerea și evaluarea activităților didactice realizate cu elevii din învățământului secundar superior, terțiar și universitar.
- Analiza critic-constructivă și autoevaluarea calității proiectelor didactice și a lecțiilor realizate
- Aplicarea unor metode, tehnici și instrumente adecvate de cunoaștere a elevilor și studenților în vederea tratării diferențiate și a consilierii acestora.
- Participarea la activitățile de dezvoltare instituțională și la activitățile metodic-științifice derulate în școală
- Colaborarea cu membrii comunității școlare și cu familiile elevilor.
- Interpretarea școlii ca organizație socială;
- Evaluarea calității ofertei educaționale a unei unități de învățământ prin intermediul criteriilor și indicatorilor de performanță din Standardele de autorizare/acreditare elaborate de ARACIP.

I.2. Categoriile de activități de practică pedagogică

A. Cunoașterea generală a școlii/liceului sau a facultății sub aspect *organizatoric, administrativ, funcțional, managerial prin studiul documentelor specifice* (Legea nr.1/2011, Regulamentul de organizare și funcționare a școlii, Regulamentul de ordine interioară, Raportul de evaluare internă a unității de învățământ (Raportul ARACIP), hotărâri/decizii interne referitoare la organizarea și funcționarea comisiilor din unitatea de învățământ etc.).

De asemenea, recomandăm implicarea practicanților în activități care să permită familiarizarea cu ethosul școlii prin participarea la: activitățile curente sau periodice (serviciul pe școală, întocmirea orarului școlii, la activitățile cultural-educative, la competiții, la alte activități de dezvoltare instituțională), precum și cu proiectele educaționale pe care instituția de învățământ le implementează.

B. Observarea activităților didactice desfășurate în unitatea de învățământ/facultate, completarea fișelor de observare a comportamentului elevilor și studenților, analizarea activităților la care s-a asistat, împărtășirea experiențelor personale din perioadele de practică, evidențierea unor exemple de bune practici observate în contextul activităților didactice din unitatea de învățământ, implicarea în realizarea unor activități școlare sau extrașcolare .

C. Studiul documentelor care stau la baza proiectării și desfășurării activităților instructive - educative din unitatea de învățământ: **documente curriculare** (*planurile de învățământ, programele școlare, planificările anuale și semestriale, proiectarea unităților de învățare, proiecte de lecții*); **documente referitoare la rolurile/funcțiile cadului didactic** (*statutul cadelor didactice, fișa postului, programul de dezvoltare profesională etc.*), inclusiv la funcția de diriginte; **documente de cunoaștere și caracterizare a elevilor** (*fișe psihopedagogice, plan individualizat de învățare, portofoliul elevului etc.*). În același timp este necesar ca **practicanții să elaboreze documentele necesare susținerii personale a activităților didactice stabilite** (*proiecte de lecții, fișe de lucru, fișe de evaluare a elevilor, alte auxiliare didactice*).

I.3. Tipuri de practică pedagogică

■ Practica de documentare

Apreciem că la baza unei temeinice abordări a educației realizată de școală, stă cunoașterea cât mai exactă a documentelor cu caracter normativ. Pentru a evita pericolul unei false cunoașteri a mediului școlar de către practicanți, sugerăm ca în cadrul acestui tip de practică să se realizeze activitățile menționate în paragraful 1.2.A și C.

■ Practica observativă

Acest tip de practică continuă și la acest nivel în scopul familiarizării studenților cu elementele specifice acestor cicluri de instruire, precum și cu strategiile și stilurile de

instruire pe care cadrele didactice le utilizează mai frecvent în deplinirea atribuțiilor care le revin.

Prima problemă care se ridică este ***ce anume trebuie să observăm? Ce este de fapt, practica observativă?***

În general, a observa înseamnă a cunoaște, a examina un proces, un obiect, a face constatări, remarci la ceea ce ai privit cu atenție.

Aceasta este o definiție largă, frecvent utilizată în activitățile cotidiene.

Observarea comportamentului didactic presupune: cunoașterea, examinarea, consemnarea și aprecierea activității didactice privite cu atenție (tocmai de aceea vorbim despre practică observativă sau pasivă – în sensul că observatorul nu participă direct în desfășurarea activității)

Deși, la prima vedere pare relativ simplu, observarea activității didactice va dobândi valențe formative doar dacă sunt respectate următoarele **condiții**:

- **stabilirea clară a ceea ce dorim să observăm** (dorim să observăm cum realizează cadrul didactic desfășurarea lecției/ seminarului, urmărim modul în care activează elevii/studentii, dorim să observăm cum comunică.) Pentru a realiza cât mai corect o observație, trebuie să ne bazăm pe cunoștințe solide despre tot ce înseamnă activitatea didactică (nu putem observa, cu profit profesional, ceea ce nu știm/ nu cunoaștem!!!).
- **asigurarea condițiilor optime de observare** (plasarea în spațiu cât mai adecvată astfel încât să observăm cu ușurință atât elevii cât și cadrul didactic, și, în același timp, să fim o prezență discretă, pentru a nu inhiba elevii)
- **înregistrarea optimă a actelor observate** (pregătirea fișelor de observație, folosirea culorilor, a prescurtărilor pentru a economisi timpul)
- **revizuirea notițelor, aprecierea, reflecția asupra datelor observate** (acordarea unui timp necesar revederii celor notate în scopul lămuririi neclarităților, a împărtășirii unor experiențe, idei etc.) de preferat este ca atunci, când este posibil, aceste comentarii să aibă loc imediat după oră pentru a nu interveni efectele uitării.

Pentru o mai bună înregistrare a comportamentului didactic am preluat din literatura de specialitate și vă prezentăm mai jos câteva sfaturi..

- ☐ Reflecțați asupra importanței profesiei.
- ☐ Încercați să vă reamintiți sau să revedeți partea teoretică la care face referire fișa de observare.

- ☐ Respectați munca altora.
- ☐ Emiteți judecăți asupra activității și mai puțin asupra persoanei cadrului didactic.
- ☐ Nu fiți foarte aspri în a judeca activitatea celuilalt.
- ☐ Găsiți cât mai multe alternative pentru comportamentele observate.
- ☐ „Subliniați” aspectele pozitive ale lecției/activității.
- ☐ Găsiți în activitatea asistată elemente pe care le-ați putea aplica în activitatea dumneavoastră viitoare.
- ☐ Înregistrați obiectiv mai degrabă decât să emiteți judecăți asupra a ceea ce observați.
- ☐ Înțelegeți observarea prin prisma contextului educațional.
- ☐ Observați „în cunoștință de cauză”, adică citiți fișa și materialele adiacente.
- ☐ Transpuneți-vă în situația cadrului didactic și încercați să-i înțelegeți comportamentul.
- ☐ Conștientizați factorii perturbatori interni și externi ai evaluării.
- ☐ Argumentați enunțurile proprii cu fapte concrete observate.
- ☐ Fiecare cadru didactic este în felul lui un model de la care puteți învăța.
- ☐ Reflectați la ceea ce va constitui propriul dumneavoastră stil de predare.
- ☐ Păstrați-vă simțul umorului.
- ☐ Nu folosiți ironia distructivă.
- ☐ Apropiați-vă cu grijă, cu dragoste, dar și cu respect față de elevi.
- ☐ Folosiți perioada de practică pedagogică pentru a acumula cât mai multe abilități.

Practica observativă nu se reduce doar la asistența la lecții. Într-o instituție de învățământ sunt de observat și de consemnat ca observații și ceea ce se petrece în alte sectoare (*vezi subcapitolul **Alte tipuri de practică***)

■ Practica activă/de predare

Constă în asumarea efectivă a rolurilor ce țin de activitatea de predare - de la proiectarea unității de învățare și a lecției, la elaborarea/confecționarea/procurarea mijloacelor/materialelor didactice, la predarea efectivă a lecției și la evaluarea elevilor/ autoevaluarea activităților ținute, etc. În prealabil studentul trebuie să consulte planificarea semestrială. Se realizează la clasele la care s-a făcut practica observativă și la fiecare nivel de clasă din școala respectivă. Stabilirea clasei și a subiectului lecției care urmează a fi predată se face cu două săptămâni înaintea datei programată pentru ținerea acesteia. Predarea se poate face doar după aprobarea proiectului de lecție de către mentor. Aprecierea prestației studentului-profesor se face de către mentor la sfârșitul zilei sau la finalul analizei activității

respective. În stabilirea notei pentru lecția predată mentorul are în vedere, cel puțin, următoarele criterii: calitatea proiectului lecției și calitatea științifică și metodologică a prestației studentului. Aprecierea practicanului pentru lecția ținută se face prin notă întreagă (nefracționată) .

În acest tip de practică sunt incluse și activitățile din cadrul comisiei metodice de specialitate, a comisiei diriginților, a comisiei pentru asigurarea calității etc.(a se vedea și *Tabelul de mai jos*)

► **Alte tipuri de practică** pe care studenții le efectuează:

- **practică de zi;**
- **practică activități comisii;**
- **practică de observare și de familiarizare cu organizarea și desfășurarea activităților educative, culturale și sportive;**
- **practică de observare și de familiarizare cu organizarea și desfășurarea activităților cu părinții (lectorate, ședințe, consiliere) etc.;**
- **practică de observare și de familiarizare cu problematica managementului clasei de elevi;**
- **practică de documentare pe probleme specifice managementului instituțiilor de învățământ.**

Tabel sintetic privind tipurile de practică pedagogică

Nr.crt.	Tipul de practică	Observații*
1	Practică de documentare	Studiul și sinteza documentelor normative pentru fiecare tip de unitate de învățământ
2	Practică observativă/ Asistență	Explicarea proiectului de lecție, analiza lecției
3	Practică de predare	Îndrumare proiecte de lecții; analiza lecțiilor
4	Practică de zi	Instructaj, analiză, completări procese verbale
5	Practică activități comisii	Organizarea întâlnirilor din comisii, analiza observațiilor și problemelor dezbătute

6	Practică de observare și de familiarizare cu organizarea și desfășurarea activităților educative, culturale și sportive	Instructaj, modele de organizare, proceduri de urmat
7	Practică de observare și de familiarizare cu organizarea și desfășurarea activităților cu părinții (lectorate, ședințe, consiliere)etc.	Documente, analize, planuri de măsuri
8	Practică de observare și de familiarizare problematica managementului clasei de elevi	Utilizarea instrumentelor de cunoaștere a elevilor; strategii de gestionare a conflictelor la nivelul clasei
9	Practică de documentare pe probleme specifice managementului instituțiilor de învățământ.	Prezentarea PDI si a P.O. al inițării de învățământ
10	Bilanț (general și individual	Raport general și rapoarte individuale de practică; colaborarea cu coordonatorul de practică

Durata practicii pedagogice în școală este de 20 de ore, din care: 4 ore documentare, 4 ore practică observativă, 2 ore practică activă, 4 ore practică de zi, 6 ore pentru celelalte tipuri de practică.

1.4.Ce (cine) este un cadru didactic competent?

*„Arta predării, oricât de imaginativă ar fi,
își revendică baze normativ- științifice distincte”*

(D. Potolea, 1989, p.133)

Profesionalismul didactic nu poate fi discutat fără a face apel la un concept cu care este în strânsă legătură, anume cel de, **competență didactică (pedagogică)**.

Adesea se spune că un cadru didactic profesionist este cel care este competent, care are anumite competențe afirmate și recunoscute.

În sensul cel mai larg, prin **competență pedagogică** se înțelege „capacitatea unui educator de a se pronunța asupra unei probleme pedagogice, pe temeiul cunoașterii aprofundate a legităților și determinărilor educative.

În sens restrâns, se referă la *capacitatea unei persoane de a realiza la un anumit nivel de performanță totalitatea sarcinilor tipice de muncă specifice profesiei didactice.*

Anderson (1986) definește competențele drept ”cunoștințe, deprinderi și atitudini necesare în vederea asumării rolului de cadru didactic. Aceste competențe sunt de ordin cognitiv, afectiv, conativ și practic. Ele au o dublă natură: de ordin tehnic și didactic în pregătirea conținuturilor, precum și de ordin relațional, pedagogic și social în adaptarea la interacțiunile din clasă” (Buletinul CNFP.nr.2/2002, p.35)

Analizând definițiile propuse de specialiștii amintiți, competența poate fi descrisă ca fiind o *sinteză a cunoștințelor, aptitudinilor și atitudinilor* specifice unui anumit domeniu pe care o persoană le deține la un moment dat, la diverse niveluri de performanță.

De asemenea trebuie să subliniem faptul că prin conceptul de competență, se evidențiază și rolul experienței dobândite și „teoretizate”. M.Altet arată că „în învățământ competențele acoperă totalitatea cunoștințelor și deprinderilor aplicate în planificare, organizare, pregătirea cognitivă a lecției precum și *experiența practică provenită din reacțiile clasei de elevi.*”(ibidem)

Cu alte cuvinte, practica este o sursă prețioasă a formării profesionalismului didactic, deoarece ea furnizează cadrului didactic experiențe inedite cu efecte formative.

Cea mai cuprinzătoare și actuală imagine a competențelor pe care trebuie să le dețină un cadru didactic o oferă profesorul Dan Potolea, de la Universitatea din București, care a elaborat competențele generale ale cadrelor didactice: (apud.Molan, 2007, 99-101)

1. Competențe didactice (proiectarea, conducerea și evaluarea procesului didactic)

- proiectarea unui demers didactic adaptat grupului țintă
- aplicarea adecvată la context a didacticii disciplinei
- utilizarea funcțională a documentelor școlare în proiectarea demersului didactic și în înregistrarea rezultatelor elevului
- abordarea unui demers pluri-, inter- și transdisciplinar prin realizarea de conexiuni între disciplina respectivă și alte domenii de cunoaștere
- focalizarea pe conexiunile structurale și procesuale ale disciplinei
- folosirea unei varietăți de strategii educaționale și, în special, pe a celor centrate pe elev

- crearea, facilitarea și valorificarea de situații de învățare în context nonformal și informal
- conceperea și utilizarea de strategii diferențiale
- utilizarea adecvată a modelelor de comunicare și acțiune pentru accesibilizarea cunoștințelor
- valorificarea potențialului pedagogic al diferitelor tipuri și strategii de evaluare
- integrarea eficientă în procesul didactic a metodelor și instrumentelor de evaluare adecvate contextului
- elaborarea și utilizarea unor probe de evaluare care să satisfacă anumite condiții tehnice
- utilizarea în procesul didactic a noilor tehnologii informaționale și de comunicare

2. Competențe psihoeducaționale

- valorificarea metodelor de cunoaștere a personalității pentru identificarea profilurilor individuale ale elevilor și acordarea de sprijin adecvat pe parcursul dezvoltării lor în școală
- identificarea nevoilor și dificultăților de învățare și asistarea elevului în dezvoltarea propriilor proiecte de depășire a acestora
- consilierea și asistarea elevului în opțiunile sale școlare și profesionale
- crearea de oportunități egale tuturor elevilor

3. Competențe psihosociale, manageriale și socio-educaționale

Managementul clasei

- organizarea și conducerea socială a clasei
- utilizarea metodelor de cunoaștere și dezvoltare a grupurilor școlare
- asigurarea unui climat socio-afectiv securizant, bazat pe încredere și cooperare
- selectarea conținuturilor și a metodelor de natură să stimuleze interesul și motivația elevilor

Dezvoltarea instituțională

- colaborarea cu colegii de specialitate și de alte specialități pentru a asigura o bună pregătire elevilor
- participarea la procesul decizional în cadrul școlii, în vederea construirii unei instituții care învață
- promovarea unui sistem de valori specifice unei societăți democratice
- stimularea comportamentelor prosoziale și de participare civică

Parteneriate sociale și educaționale

- urmărirea și îmbunătățirea rezultatelor elevilor prin colaborarea cu familia
- antrenarea comunității locale în sprijinirea unor activități școlare și extrașcolare
- inițierea de proiecte educaționale de colaborare între diferite instituții din comunitate și din afara ei

Dezvoltarea profesională

- manifestarea unei conduite reflexive și autoevaluative privind activitatea didactică
- deschiderea spre tendințele inovatoare din domeniul de specialitate, prin actualizarea sistematică a cunoștințelor din domeniul de profil și din cel psihopedagogic
- proiectarea și realizarea unui plan de dezvoltare profesională
- implicarea în cercetarea-acțiune

Așa cum se poate sesiza cu ușurință tabloul competențelor didactice de mai sus, acesta ține seama atât de funcțiile „clasice” ale profesorului (proiectare, conducerea învățării, evaluare) dar și de noile solicitări ale profesiei didactice antrenate de schimbările din societate (învățarea centrată pe elev, legătura cu comunitatea, dezvoltarea profesională)

Indiferent de punctul de vedere abordat, competențele didactice sunt legate mai ales de rolurile cadrelor didactice. De fapt, sursele derivării competențelor didactice sunt funcțiile didactice îndeplinite și rolurile profesorului.

1.5. Produsele curriculare

Înainte de începerea practicii observative, studenții trebuie să cunoască, să analizeze principalele documente școlare care reprezintă instrumentele proiectării didactice.

Aceste instrumente ar trebui studiate (cunoscute, analizate, evaluate) din perspectiva următoarelor întrebări:

- Care este concepția pedagogică care stă la baza acestor documente?
- Cum să interpretez aceste documente ?
- Care este utilitatea lor pentru mine (la ce mă ajută)?

Prezentăm în continuare, unul din documentele curriculare utilizate de cadrele didactice.

Programa școlară este un produs curricular, care descrie oferta educațională a unei anumite discipline pentru un parcurs școlar.

1.6. Structura programei:

1.6.1. Nota de prezentare

1.6.2. Obiectivele cadru

Sunt obiective cu un grad ridicat de generalitate și complexitate. Ele se referă la formarea unor capacități și atitudini specifice disciplinei și sunt urmărite pe parcursul mai multor ani de studiu.

1.6.3. Obiectivele de referință

Specifică rezultatele așteptate ale învățării și urmăresc progresia în achiziția de competențe și de cunoștințe de la un an de studiu la altul.

1.6.4. Exemple de activități de învățare

Pentru realizarea obiectivelor propuse pot fi organizate diferite tipuri de activități de învățare. Programa oferă cel puțin un exemplu de activitate pentru fiecare obiectiv de referință în parte. Exemplele de activități de învățare sunt construite astfel încât să pornească de la experiența concretă a elevului

Aceste exemple trebuie să se integreze unor strategii didactice adecvate contextelor variate de învățare

1.6.5. Conținuturile

Sunt mijloace prin care se urmărește atingerea obiectivelor cadru și de referință propuse.

Unitățile de conținut sunt organizate fie tematic, fie în conformitate cu domeniile constitutive ale diverselor obiecte de studiu

1.6.6. Standardele curriculare de performanță/ modalități de evaluare

Sunt criterii de evaluare a calității procesului de învățare

Sunt enunțuri sintetice, în măsură să indice gradul în care sunt atinse obiectivele curriculare

Constă în specificări de performanță vizând cunoștințele, competențele și comportamentele stabilite prin curriculum

Reprezintă, pentru toți elevii, un sistem de referință comun și echivalent, vizând sfârșitul unei trepte de școlaritate.

1.7. Proiectarea didactică

Proiectarea didactică reprezintă procesul deliberativ, de fixare mentală a pașilor ce vor fi parcurși în realizarea instruirii și educației.

1.7.1. Tipuri de proiectare didactică

Putem distinge două tipuri de proiectări având drept criteriu perioada de timp:

a). proiectarea globală

b). proiectarea eşalonată

a). Proiectarea globală are ca referință o perioadă mai mare de instruire- ciclu sau an de studii- și operează cu obiective, conținuturi și criterii de evaluare mai largi, ce au în vedere activitățile din instituțiile școlare. Concretizarea acestui tip de proiectare se realizează îndeosebi prin dimensionarea *planurilor de învățământ* și a *programelor*.

b).Proiectarea eşalonată se materializează prin elaborarea programelor de instruire specifice unei discipline și apoi unei lecții, aplicabile la o anumită clasă de elevi.

Cadrul didactic realizează o proiectare eşalonată, raportându-se la trei planuri temporale: anul școlar, semestrul școlar, ora școlară. El realizează o proiectare anuală și semestrială a disciplinei pe care o predă, apoi o proiectare a unităților de învățare.

Documentul orientativ pentru elaborarea acestor planificări este programa școlară a disciplinei respective.

Modelul curricular al proiectării pedagogice presupune următoarele caracteristici:

- este centrat pe obiective și propune acțiuni didactice specifice procesului complex de predare-învățare-evaluare
- punctul de plecare îl constituie obiectivele stabilite pentru elev în spiritul unui învățământ formativ, bazat pe valorificarea potențialului de autoinstruire- autoeducație a fiecărui elev/student
- între toate elementele activității didactice (obiective-conținut-metodologie-evaluare) se stabilesc raporturi de interdependență, determinate de rolul central al obiectivelor pedagogice
- asigură echilibru dintre pregătirea de specialitate a formatorilor(concepută interdisciplinar, cu o disciplină „principală” și cel puțin una „secundară”) și pregătirea psihopedagogică. (Cucuș,pp.313-314)

1.7.2. Etapele proiectării didactice

Vă reamintim un algoritm al proiectării didactice, pe care autorii (I. Jinga și I. Negreț) l-au construit sub forma răspunsurilor la patru întrebări:

I.Ce voi face?	Precizarea în mod clar a obiectivelor educaționale
II. Cu ce voi face?	Stabilirea resurselor educaționale

III. Cum voi face	Stabilirea strategiei educaționale potrivite pentru realizarea obiectivelor
IV. Cum voi ști dacă s-a realizat ceea ce trebuia?	Stabilirea unui sistem de evaluare a eficienței activității pe care o vom realiza.

Ghid – proiectarea didactică (***) Predarea interactivă centrată pe elev, București, 2005, MEC)

<i>De ce voi face?</i>	<ul style="list-style-type: none"> Identificarea obiectivelor 	<ul style="list-style-type: none"> De ce este valoroasă pentru elevi această temă? Cum se leagă ea de experiența lor personală și de interesele lor? Ce vor fi capabili să facă elevii în timp scurt, prin învățarea temei? Ce le va permite ea elevilor să facă sau să înțeleagă în viitor? Ce ocazii de reflecție le oferă elevilor această temă? Cum îi va pregăti ea pe elevi pentru a afla mai mult și a înțelege mai bine această temă?
<i>Ce voi face?</i>	<ul style="list-style-type: none"> Selectarea conținuturilor 	<ul style="list-style-type: none"> Ce cunoștințe cuprind conținuturile selectate? Cunoștințele îndeplinesc cerințele de necesitate și suficiență? Sunt în concordanță cu obiectivele stabilite? Ce cunoștințe vor fi explorate de elevi și care transmise de mine? Ce aspecte invită pe elevi la continuarea investigațiilor sau un alt tip de acțiune, după

			<p>lecție?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cum se leagă tema de ceea ce am predat sau voi predă mai departe?
<i>Cum voi face?</i>	<i>Analiza resurselor</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>umane</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • relația profesor – elev • caracteristici ale grupului • experiența de învățare • ritmul de învățare • atitudinea față de învățare • motivația pentru învățare • stilul de învățare • trebuințe, aspirații, interese • particularități psihologice și de vârstă • mărimea grupului • gradul de omogenitate • aptitudini față de disciplină • competența psiho-pedagogică și metodică a profesorului • competența în specialitate • valori, atitudini, aspirații, convingeri
		<ul style="list-style-type: none"> • <i>procedurale</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Cum voi proceda pentru atingerea obiectivelor? • Ce traseu al gândirii să folosesc? • Care va fi gradul de dirijare a învățării? • Ce metode ar fi foarte potrivite? • Ce tip de învățare ar trebui să stimulez? • De ce mijloace, materiale am nevoie? • Cum să-i organizez pe elevi? • De cât timp am nevoie pentru a-mi realiza obiectivele propuse? • Ce avantaje prezintă tipul de strategie ales? • Ce dovezi vor exista că elevii au învățat ceva din lecție? • Ce pot realiza elevii pentru a demonstra că au

			atins obiectivele?
--	--	--	--------------------

Conform noului curriculum, **planificarea/proiectarea calendaristică/semestrială** este un document administrativ, care asociază într-un mod personalizat elemente ale programei (obiective cadru-obiective de referință și conținuturi) cu alocarea unei durate, considerată optimă de către cadrul didactic, pe parcursul unui an școlar.

Elaborarea planificării calendaristice parcurge următoarele etape (vezi M. Manolescu, 2005):

- Analiza atentă a programei (citirea personalizată!);
- Stabilirea succesiunii de parcurgere a conținuturilor;
- Corelarea fiecărui conținut în parte cu obiectivele de referință vizate;
- Verificarea concordanței dintre traseul educațional propus de către cadrul didactic și oferta de resurse didactice de care poate dispune (manuale, ghiduri);
- Alocarea timpului considerat necesar pentru fiecare conținut, în concordanță cu obiectivele de referință vizate.

1.7.3. Modele orientative de planificare calendaristică și semestrială.

Redăm mai jos **două modele** orientative de **planificare calendaristică și semestrială**.

Școala.....

Practicant/Cadru didactic.....

Disciplina.....

Clasa.....

Aria curriculară.....

Disciplina cu nr. ore/săptămână.....

An școlar.....

Unitatea de învățare	Obiective de referință	Conținuturi	Nr. ore alocate	Săptămăna	Observații
Semestrul I					
Semestrul al II-lea					

Un alt model pentru planificarea calendaristică ar fi cel propus de M. Manolescu (2006, p.58)

Nr. Crt.	Unități de învățare	Obiective de referință	Nr.ore alocate	Saptamâna	Observații*

Atenție! Rubrica * „observații” este una din cele mai importante, deoarece aici ar trebui consemnate toate aspectele pozitive sau negative ce au apărut pe parcurs și care pot conduce la optimizarea activității!

Așadar, prin această rubrică evaluăm proiectul realizat la începutul semestrului.

De exemplu, putem constata că pentru o anumită unitate de învățare a fost alocat un timp insuficient, că anumite unități de învățare sunt mai indicate spre începutul/ sfârșitul semestrului, că a fost dificil de atins anumite obiective etc.

1.7.4. Proiectarea pedagogică a unei unități de învățare detaliază proiectarea semestrială și presupune următoarele activități:

- ⇒ precizarea *obiectivelor specifice* unității de învățare respective, pornind de la *obiectivele de referință* formulate în proiectarea semestrială;
- ⇒ analiza conținutului capitolului/ unității de învățare;
- ⇒ delimitarea activităților/ lecțiilor care asigură realizarea obiectivelor specifice corelate cu conținuturile unității de învățare;
- ⇒ formularea obiectivelor operaționale (concrete) corespunzător fiecărui obiectiv specific;
- ⇒ precizarea resurselor necesare realizării obiectivelor operaționale;
- ⇒ metodologia de evaluare a realizării obiectivelor operaționale.

De menționat că, în concepția actuală, prin **unitate de învățare** se înțelege „**O structură didactică deschisă și flexibilă, care are următoarele caracteristici:**

- ⇒ *determină formarea la elevi a unui comportament specific, generat prin integrarea unor obiective de referință sau competențe specifice;*
- ⇒ *este unitară din punct de vedere tematic;*
- ⇒ *se desfășoară în mod sistematic și continuu pe o perioadă de timp;*
- ⇒ *se finalizează prin evaluare.”*

1.7.5. Proiect de unitate de învățare

Structura unui proiect de unitate de învățare trebuie să cuprindă următoarele elemente:

Proiectarea unității de învățare.....

Școala.....

Practicant/Cadru didactic.....

Disciplina.....

Clasa.....

Unitatea de învățare.....

Nr. ore alocate.....

An școlar.....

Conținuturi (detalii)	Obiective de referință	Obiective operaționale	Activități de învățare	Resurse procedurale	Resurse materiale	Resurse de timp	Evaluare	Observații

Partea a II-a

II. Elemente aplicative ale practicii pedagogice

II.1. Instrumente destinate observării comportamentului didactic

Grilele de observații sunt elaborate în funcție de obiectivul propus. De exemplu, putem avea ca obiectiv observarea modului în care cadrul didactic confirmă răspunsurile bune ale elevilor (confirmări ce pot fi verbale sau nonverbale sau atât verbale cât și nonverbale); un alt obiectiv îl poate constitui corectarea erorilor elevilor, sau frecvența interacțiunilor profesor-elev etc.

II.1.1. Fișă de evaluare a lecției predate

Școala.....

Cursant/ Cadru didactic.....

Clasa la care predă.....

Disciplina de studiu.....

Subiectul lecției.....

Grupa Activităților urmărite	Indicatori	Scala de evaluare			
		Insuficient	satisfăcător	bine	F.bine
I. Proiectarea și organizarea lecției	1. Elaborarea proiectului și pregătirea condițiilor necesare desfășurării lecției				
	- documentarea științifică și metodică				
	- definirea obiectivelor				
	-corelația dintre obiective și celelalte componente ale actului didactic				
	- organizarea clasei, aspectul estetic, igienic				
	- asigurarea mijloacelor de învățământ				
	-organizarea colectivului				
II. Desfășurarea lecției	2. valențe educative				
	3. Conținutul științific				
	4. Corelații intra- și interdisciplinare				
	5. Caracter practic aplicativ				
	6. Alegerea și folosirea metodelor de predare-învățare				
	7. Îmbinarea diferitelor forme de				

	activitate				
	8.Integrarea mijloacelor de învățământ				
	9. Crearea motivației; activizarea elevilor				
	10. formarea deprinderilor de activitate independentă				
	11. Strategii de diferențiere și individualizare				
	12. Strategii de accentuare a caracterului formativ				
	13. Densitatea lecției				
	14. Evaluarea permanent-formativă				
III. Comportamentul propunătorului	15. Organizarea,îndrumarea, conducerea, controlarea activității de învățare				
	16. Creativitatea în conceperea și conducerea lecției				
	17. Perseverența în realizarea obiectivelor				
	18. Conduita în relațiile cu elevii				
	19. Capacitatea stăpânirii de sine și prezența de spirit				
IV. Autoevaluarea	20. Autoanaliza și autoaprecierea obiectivă				

RECOMANDĂRI.....

.....

.....

Nota acordată

Semnătura evaluatorului

II.1.2. Fșă de observație a activității didactice

1. Unitatea de învățământ .....

Clasa ..... ora ..... data .....

Evaluarea resurselor umane (clasa) ..... și materiale .....

Numele și prenumele cadrului didactic la care se asistă .....

Specialitatea ..... Vechimea în învățământ .....

Gradul didactic ..... Vechimea în unitatea de învățământ .....

2. Disciplina .....

Subiectul activității didactice/lecției .....

Unitatea de învățare din care face parte .....

Tipul activității didactice/lecției .....

3. Observații privind desfășurarea activității didactice

Desfășurarea activității			
Evenimentele lecției	Activitatea profesorului	Activitatea elevilor	Observații
1. Organizarea activității/clasei de elevi			
2. Captarea atenției			
3. Verificarea și actualizarea achizițiilor anterioare			
4. Anunțarea obiectivelor și a temei abordate			
5. Prezentarea materialului stimul			
6. Asigurarea dirijării învățării			
7. Fixarea și aplicarea cunoștințelor/obținerea performanței			
8. Evaluarea performanțelor			
9. Transfer/tema de casă			

II.1.3. Analiză – sinteză a activității asistate

PARAMETRI ANALIZAȚI ȘI EVALUAȚI	SCALA				
	1	2	3	4	5
1. Aprecieri asupra strategiei generale a lecției/activității					
Tipul de strategie					
Calitatea obiectivelor educaționale ale lecției/activității					
Compatibilitatea conținutului activității, timpului, metodelor de predare-învățare și a celor de evaluare cu obiectivele stabilite					
2. Conduita de organizare, dirijare și control a activității					
Sucesiunea logică a secvențelor didactice					
Abilitatea în conducerea activității de învățare prin alegerea strategiilor, formelor de organizare					
3. Conduita explicativă și de comunicare					
Accesibilitatea limbajului de specialitate					
Fundamentarea explicației					
Expresivitatea și relieful comunicării					
Limbajul nonverbal					
4. Conduita de solicitare și orientare					
Repartizarea solicitărilor (frecvență, organizare)					
Cantitatea și diversitatea informației					
Compatibilitatea metodelor cu obiectivele vizate					
5. Conduita evaluativă a profesorului					
Notează și apreciază elevii					
Concordanța modului de evaluare cu specificul predării-învățării					
Prezentarea argumentației în evaluare					
6. Managementul clasei					
Ritmul de prezentare					
Încadrarea în timp					
Monitorizarea elevilor					
Rezolvarea situațiilor neprevăzute					
7. Climatul psihosocial al clasei					
Prezentarea generală a profesorului					
Atitudinea față de elevi					
Menținerea tonusului afectiv-emoțional					
8. Aprecieri sintetice asupra activității					
Încadrarea în scenariul activității didactice					
Expresivitatea și relieful activității					
Calitatea stilului didactic					
Randamentul și eficiența activității/gradul de realizare a obiectivelor					
Impresia generală					

Student,

II. 1.4.Chestionar pentru autoevaluarea progresului

O altă modalitate de autoevaluare care invită la reflecție o reprezintă completarea următorului chestionar:

1. Imediat după încheierea lecției m-am simțit. . . . .

.....
.....
.....
.....

2. Cel mai bine în lecția de azi, am realizat. . . . .

.....
.....
.....
.....

3. La lecția viitoare aş îmbunătăți . . . . .

.....
.....
.....
.....

4. Atmosfera din clasa .. .. .

.....
.....
.....

5. Elevii mei au fost mulțumiți de.....

.....
.....

** Completarea sistematică a acestui chestionar va duce la autoevaluarea progresului.

II.3. Bilanțul practicii pedagogice- se realizează în conformitate cu modelul din tabelul de mai jos (*Raport final asupra activității de practică pedagogică*) și se transmite, ca anexă, prin adresă oficială către Facultatea de Psihologie și Științele Educației .

Unitatea de învățământ.....

Anexă la adresa nr.....din.....2013

Raport final asupra activității de practică pedagogică

În perioada....., la unitatea ....., s-a desfășurat stagiul de practică pedagogică al studeților din tabelul de mai jos. Menționăm ca studeții practicanți, au asistat la .....ore la activități didactice, au susținut .... ore activități didactice și au participat .... ore la alte activități din unitatea școlară.

Nr. crt.	Numele și prenumele practicantului	Criterii de apreciere a practicii studentului și nota aferentă				Nota finală	Observații
		Realiz.corectă și completă a documentării (pr. de docum.)	Completarea tuturor fișelor de observare (pr. Observ.)	Susținerea activităților didactice (practica activă)	Partic. la alte activ. specifice c. did. (pract. de zi + alte tipuri de practică.)		
		Nota	Nota	Nota	Nota		
1							
2							
3							
n...							

Director,

Profesor-mentor,

BIBLIOGRAFIE

- Cristea, S., (2000), Dicționar de pedagogie, Grup editorial Litera-Litera Internațional, Chișinău-București.
- Iucu B. Romița, (2006), Managementul clasei de elevi, Editura Polirom
- Iosifescu, Ș. (coord.) (2002). *Culturi organizaționale în școala românească*, București: Institutul de Științe ale Educației
- Molan V., 2007, *Inspecția școlară, componentă a managementului educațional*, Ed. Paralela 45, Pitești
- Panțuru, S. (2006), Proiectarea didactică, în Teoria și metodologia instruirii și Teoria și metodologia evaluării, Universitatea „Transilvania” din Brașov
- Panțuru, S., Niculescu, R., Voinea, M., Honcz, C. (2006) Fundamentele pedagogiei. Teoria și metodologia curriculum-ului. Aspecte de management al curriculum-ului, Universitatea „Transilvania” din Brașov
- Panțuru, S., Voinea, M., (2003), Psihologie educațională, Psihomedica, Sibiu
- Pălășan T., Strategii de formare a cadrelor didactice, Ed. Universității București, 2009
- Păun, E. (1998). *Scoala - abordare socio-pedagogică*, Iași: Ed. Polirom
- Potolea D., 1989, *Profesorul și strategiile conducerii învățării*, în *Structuri, strategii și performanțe în învățământ*, Ed. Academiei, București
- Stan E., 2004, *Pedagogie postmodernă*, Ed. Institutul European, Iași
- Stan E., 1999, *Profesorul între autoritate și putere*, Ed. Teora, București
- Stoica A., 2003, *Evaluarea progresului școlar. Dela teorie la practică*. Ed. Humanitas Educațional, București
- *** (2005) *Predarea interactivă centrată pe elev*, București, MEC (Proiectul pentru Învățământul Rural)
- *** *Curriculum Național. Cadru de referință*, MEN-CNC, Ed. Corint, București, 1998 sau 2001.
- *** *Legea educației naționale*, nr.1/2011
- *** Ghidurile metodologice de aplicare a programelor pentru învățământul preuniversitar, CNC, București, 2003
- *** Metodologia de evaluare a calității învățământului preuniversitar, ARACIP, MEC, 2007

